

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobkyně: **Bc. L. J.**, zast. obecným zmocněncem JUDr. R. P., proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 17. 12. 2012, č.j. JMK 121538/2012, sp. zn. S-JMK 121538/2012 OSP,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 17. 12. 2012, č. j. JMK 121538/2012, sp. zn. S-JMK 121538/2012 OSP **se z r u š u j e** pro vady řízení a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 323 Kč k rukám obecného zmocněnce JUDr. Rostislava Pukla, bytem Těmice 206, 696 84 Těmice u Hodonína, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci:

Rozhodnutím Krajského úřadu Jihomoravského kraje, Odboru správního, ze dne 17. 12. 2012, č. j. JMK 121538/2012, sp. zn. S-JMK 121538/2012 OSP, bylo výrokem I. podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Městského úřadu

Kyjov, Odboru organizačního a právního (dále jen „správní orgán prvního stupně“), ze dne 8. 8. 2012, č. j. OOP36734/12/505, sp. zn. OOP1927/2012 a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo ve výroku 1. a 2. potvrzeno. Výrokem II. rozhodnutí žalovaného bylo podle ust. § 92 odst. 1 správního řádu odvolání žalobkyně proti výroku 3. rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zamítnuto jako nepřipustné.

Výrokem č. I. rozhodnutí správního orgánu prvního stupně byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku proti občanskému soužití podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), kterého se dopustila tím, že dne 8. 4. 2012 v době od 08:45 do 09:15 hod. v obci V., v RD č.p. úmyslně narušila občanské soužití jiným hrubým jednáním, když na schodišti před domem fyzicky napadla Z. P., nar., trvale bytem, tím způsobem, že ji 1x udeřila do hlavy. Za spáchání přestupku bylo žalobkyni podle ust. § 11 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích uloženo napomenutí. Z důvodu zvláštního zřetele hodných správní orgán prvního stupně podle ust. § 79 odst. 3 zákona o přestupcích upustil od uložení povinnosti nahradit náklady řízení podle ust. § 79 odst. 1 zákona o přestupcích, neboť žalobkyně je nezaměstnaná.

Výrokem č. II. rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo podle ust. § 76 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích zastaveno řízení vedené proti žalobkyni pro přestupek proti občanskému soužití podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, kterého se měla dopustit tím, že dne 8. 4. 2012 v době od 08:45 do 09:15 hod. v obci V., v RD č.p., měla ublížit na cti Z. P., nar., trvale bytem, když jí vulgárně nadávala, že je „kurva, piča“ a její děti, že jsou „parchanti a haranti.“

Výrokem III. rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo podle ust. § 76 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích zastaveno řízení vedené proti M. J., nar., trvale bytem, vedené proti němu pro přestupek proti občanskému soužití podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, kterého se měl dopustit tím, že dne 8. 4. 2012 v době od 08:45 do 09:15 hod. v obci V., v RD č.p., úmyslně narušil občanské soužití jiným hrubým jednáním, když žalobkyni 1x udeřil otevřenou dlaní do hlavy.

II.

Shrnutí žalobních bodů:

V žalobě ze dne 25. 2. 2013 doručené Krajskému soudu v Brně dne 28. 2. 2013, kterou se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ve výroku I., žalobkyně namítá, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a pro nedostatek důvodů. V řízení před správními orgány obou stupňů podle žalobkyně došlo k zásadnímu porušení ustanovení o řízení a skutkový stav, který vzal žalovaný za základ, nemá oporu ve spisovém materiálu.

Žalobkyně namítá, že skutkový stav byl opřen především o výpověď svědkyně H. P., která však uvedla, že z celé události viděla pouze velmi krátký okamžik, tj. několik vteřin. Svědkyně však podle žalobkyně neviděla, co předcházelo její obranné reakci, tj. útok jejího manžela na její osobu úderem do hlavy. Přitom však svědkyně potvrdila, že viděla, jak na ni manžel opětovně zaútočil s úmyslem ji opakovaně udeřit do hlavy. Žalobkyně zpochybňuje věrohodnost výpovědi svědkyně P., neboť tato je známá jejího manžela. Žalobkyně namítá, že

svědkyně nemohla objektivně na danou vzdálenost vidět, zda skutečně navrhovatelku P. udeřila, neboť zády k jejímu oknu stáli manžel i navrhovatelka, přes něž svědkyně nemohla vidět. Na důkaz těchto tvrzení žalobkyně přikládá fotografie s pohledem od okna svědkyně P.

Žalobkyně dále poukazuje na rozpory ve výpovědích svědkyně, jejího manžela a navrhovatelky. Zatímco manžel vypovídal, že žalobkyně uhodila navrhovatelku pěstí do hlavy, svědkyně vypověděla, že to bylo otevřenou dlaní. V úředním záznamu o podání vysvětlení ze dne 8. 4. 2012 manžel naopak uvedl, že žalobkyně navrhovatelku jedenkrát udeřila otevřenou dlaní pravé ruky. Žalobkyně uvádí, že její manžel Policii uvedl, že k jejímu napadení z jeho strany nedošlo, přitom svědkyně naopak s jistotou viděla, že se po ní manžel ohnal, což prokazuje lživé a účelové výpovědi manžela. Žalobkyně namítá, že již podání vysvětlení ze dne 8. 4. 2012 manžela a navrhovatelky se liší v zásadních věcech, např. ve způsobu napadení, v odlišných vulgárních nadávkách a v tom, zda navrhovatelka stála u dveří nebo u schodiště.

Jako zásadní žalobkyně spatřuje skutečnost, že navrhovatelka, která měla být údajně postiženou, se k ústnímu jednání nedostavila, a tím se vyhnula jakékoli konfrontaci, což žalobkyni znemožnilo klást jí jakékoli otázky k objasnění skutečností.

Na základě uvedených skutečností má žalobkyně za to, že jsou zde důvodné pochybnosti o pravdivosti tvrzení jejího manžela a navrhovatelky, kteří si zjevně účelově vymýšlejí. Žalobkyně namítá, že žalovaný se nezabýval žalobkyní vznesenými námitkami, řádně se nevypořádal s pochybnostmi a že ignoroval její konstantní výpovědi. Žalobkyně dále vytýká žalovanému, že jí nebylo umožněno klást další otázky svědkyni a jejímu manželovi. Žalovaný podle žalobkyně přihlédl pouze k určitým skutečnostem tvrzeným jejím manželem a nezjistil tak úplně a správně skutkový stav. Žalobkyně poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2011, č. j. 23 Cdo 2305/2009. Vzhledem k pochybnostem o její vině, má žalobkyně za to, že žalovaný měl rozhodnout v souladu se zásadou in dubio pro reo.

Žalobkyně popírá, že by se přestupku dopustila úmyslně, tedy že by chtěla ohrozit či porušit jakýkoliv chráněný zájem, když namítá, že se pouze bránila trvajícimu útoku manžela. Žalobkyně namítá, že nejen že jí žalovaný neprokázal úmysl, ale ani nedospěl k závěru, že její chování úmyslně směřovalo ke způsobení následku uvedeného v ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, což je podmínkou naplnění subjektivní stránky přestupku. Žalobkyně popírá, že by navrhovatelku napadla. Namítá, že to ani neměla v úmyslu, že se navrhovatelky ani nedotkla a že šlo pouze o její obrannou reakci, kterou se bránila před dalším útokem manžela, což bylo nesporně prokázáno. Žalobkyně namítá, že manžel ji jednou udeřil otevřenou dlaní do zadní části hlavy a ona se poté pouze snažila odrazit jeho další útok svojí rukou.

Žalobkyně je toho názoru, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné rovněž z důvodu, že z něj nelze dovodit, v čem žalovaný spatřuje hrubost jejího jednání. Žalobkyně uvádí, že žalovaný dovozoval pohnutku z její komunikace s navrhovatelkou o tom, že je mu známo, že byla s jejím manželem již v době, kdy byli s manželem spolu; tento závěr však žalobkyně považuje za nesmyslný, neboť s navrhovatelkou o takové skutečnosti vůbec nehovořila.

Žalobkyně dále namítá, že její manžel ani navrhovatelka nemohli mít postavení účastníka řízení při projednávání přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích. Žalobkyně má za to, že účastníky řízení jsou pouze obviněná a poškozená,

v tomto případě však žádná osoba poškozená nebyla, a proto Z. P. nemohla být účastnicí řízení jako navrhovatelka. Žalobkyně namítá, že navrhovatel je účastníkem řízení pouze v řízeních zahajovaných na návrh, v případě že se jedná o řízení zahájené z úřední povinnosti, účastníkem řízení není oznamovatel přestupku (§ 67 odst. 4 zákona o přestupcích). Pokud Z. P. měla v řízení o přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích postavení navrhovatelky, bylo řízení zahájeno na návrh v rozporu se zákonem, neboť Z. P. v tomto případě nemohla být navrhovatelkou, ale případně pouze oznamovatelkou.

Dalším pochybení žalobkyně spatřuje v projednání přestupku jejího manžela, neboť takový přestupek se projednává pouze na návrh postižené osoby, přičemž ona návrh na projednání přestupku nikdy nepodala, a to především proto, že již několikrát byla manželem nebo jeho rodiči fyzicky napadena, ale nikdy správní orgán tyto osoby neuznal vinnými. Žalobkyně uvádí, že její manžel vyvolává konflikty a chová se agresivně, nedodrží dohody a rozhodnutí soudu (jako důkaz žalobkyně poukazuje na spis vedený u OS v Hodoníně pod sp. zn. 8 P a Nc 140/2009, 0 Nc 114/2009). Žalobkyně má za nepochybné, že manželovi jde pouze o účelové poškození její osoby, aby mohl získat prospěch např. i v probíhajících soudních řízeních.

Žalobkyně namítá, že řízení bylo postiženo zásadní vadou, neboť manžel měl v tomto řízení postavení obviněného a postavení navrhovatele. Žalobkyně má za to, že manžel i navrhovatelka měli mít v řízení o přestupku pouze postavení svědků, nikoli účastníků řízení.

Závěrem žalobkyně zpochybňuje i postup žalovaného, který zaslal odvolání navrhovatelce i manželovi, a o jejichž vyjádření se žalobkyně dozvěděla až z rozhodnutí žalovaného, nebylo jí tedy umožněno se k němu vyjádřit.

I přesto, že žalobkyně nenapadá výrok II. rozhodnutí, považuje ho za nicotný, stejně jako výrok III. rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, týkající se věci, o níž nemělo být vůbec jednáno. Žalobkyně namítá, že rozhodnutí je vnitřně rozporné, protože není zřejmé, proč na základě shodných skutečností a důkazů ji správní orgány v jednom případě uznaly vinnou a druhý skutek jí nebyl prokázán.

Na základě shora uvedeného žalobkyně navrhuje, aby soud rozsudkem rozhodnutí žalovaného zrušil a priznal žalobkyni nákladu nákladů řízení.

III.

Právní stanovisko žalovaného a replika žalobkyně:

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 22. 5. 2013 k namítané nepřezkoumatelnosti poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 As 3/2009, který uvádí důvody nepřezkoumatelnosti rozhodnutí. Rozhodnutí žalovaného podle jeho názoru žádným z uvedených nedostatků netrpí.

K namítané nevěrohodnosti svědkyně P. žalovaný uvádí, že výpověď svědka učiněná po zákonném poučení je považována za pravdivou a důkaz ve smyslu ust. § 50 odst. 1 správního řádu do té doby, než se prokáže opak. Žalovaný uvádí, že žalobkyně k prokázání opaku nenavrhuje žádné důkazy, přestože měla možnost domáhat se provedení dalších důkazů.

Pokud se jedná o namítané rozpory mezi výpověďmi, žalovaný uvádí, že výpovědi v úředním záznamu pořízeném policií neslouží jako důkaz, nýbrž jde jen o předběžnou informaci o věci, na jejímž základě správní orgán zváží svůj vlastní postup, jako podklad pro rozhodnutí tak mohou sloužit pouze důkazy provedené v řízení u přestupkového orgánu. Žalovaný má za to, že výpovědi se v daném případě shodují podstatným rysem, a to že žalobkyně udeřila navrhovatelku do hlavy, přičemž to, zda navrhovatelka před incidentem seděla v autě či se procházela před domem, není dle žalovaného podstatnou okolností.

K námitce žalobkyně, že nedostavením se navrhovatelky k jednání, byla zkrácena na svém právu klást jí otázky, žalovaný uvádí, že Z. P. byla jakožto navrhovatel účastníka společného řízení, nikoli svědkem. K tvrzení žalobkyně, že se žalovaný nezabýval jejími námitkami zpochybňujícími pravdivost tvrzení jejího manžela a navrhovatelky, žalovaný uvádí, že žalobkyně neuvedla na podporu svého tvrzení žádný důkaz, a z výsledku prvostupňového řízení nevystala pochybnost o skutkovém stavu.

Žalovaný uvádí, že námitka žalobkyně, že šlo nikoli o úmyslné jednání, nýbrž o jednání obranné, nemá oporu ve spisovém materiálu, z něhož plyne, že šlo o aktivní jednání. Dále žalovaný uvádí, že v odůvodnění rozhodnutí se vyjádřil tak, že neshledal důvod pro jiné posouzení věci, než jaké učinil správní orgán prvního stupně, z čehož vyplývá, že s jeho názorem, že za jiné hrubé jednání přesahující rámec pouhé nevhodnosti považoval to, že žalobkyně fyzicky napadla Z. P. a to tak, že ji 1x udeřila do hlavy.

Žalovaný uvádí, že na návrh bylo proti žalobkyni zahájeno řízení pouze ve věci přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, řízení pro přestupek podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích bylo proti ní zahájeno na základě oznámení o zahájení řízení a předvolání k ústnímu jednání.

Ke skutečnosti, že řízení o přestupku proti manželovi žalobkyně bylo vedeno v rozporu se zákonem bez návrhu, se žalovaný vyjádřil v závěru rozhodnutí. Žalovaný má za to, že není takovou vadou řízení, která by měla mít vliv na zákonnost rozhodnutí, když odvolání žalobkyně bylo zasláno k vyjádření M. J., navrhovatelce jako účastníkovi řízení bylo odvolání žalobkyně zasláno k vyjádření v souladu s ust. § 86 odst. 2 správního řádu.

Žalovaný shrnuje, že řízení na obou stupních bylo vedeno naprosto v souladu s právními předpisy. Vzhledem k výše uvedenému žalovaný navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V reakci na vyjádření žalovaného byla soudu doručena replika, v níž žalobkyně vyjadřuje nesouhlas s uvedenými skutečnostmi. Žalobkyně setrvává na své argumentaci, že nedostatek důvodů rozhodnutí spočívá především v tom, že žalovaný nedostál své povinnosti prokázat žalobkyni zavinění a tedy nejsou žádné důvody pro obvinění a vyslovení viny z přestupku. Žalobkyně má za to, že se žalovaný žádným způsobem nevypořádal s jejími námitkami v průběhu jednání před správním orgánem prvního stupně a o neúplnosti skutkového stavu. Žalobkyně dále žalovanému vytýká, že znovu neprovedl výslech svědkyně H. P., která neobjasnila všechny skutečnosti své výpovědi (např. jaký měla výhled, jak viděla situaci). Žalobkyně se neztotožňuje s názorem, že podání vysvětlení má pouze informativní charakter. Má naopak za to, že podání vysvětlení může mít zásadní význam na hodnocení důkazů a posouzení věrohodnosti výpovědí. Právě rozdíly v první výpovědi jsou podle žalobkyně rozhodující, neboť na další výpovědi měli všichni svědkové dostatečný časový

prostor k úvaze a případné domluvě. Žalobkyně namítá, že nebyly splněny podmínky pro vedení společného řízení, neboť nelze spojit řízení, ve kterých jsou odlišní účastníci řízení nebo mají rozdílné postavení. Žalobkyně považuje za absurdní argumentaci žalovaného, že její obranné jednání nemá oporu ve spise na rozdíl od jejího aktivního jednání, a to z důvodu nedostatečnému skutkovému zjištění a nevěrohodnosti výpovědí.

IV.

Shrnutí relevantních skutečností zjištěných ze správního spisu:

Soud konstatuje, že ve správním spisu se nachází oznámení přestupku Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, Územního odboru Hodonín, Obvodního oddělení policie Dubňany, ze dne 8. 4. 2012, úřední záznam Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, Územního odboru Hodonín, Obvodního oddělení policie Dubňany, sepsaný pprap. Davidem Trávníčkem, ze dne 8. 4. 2012, úřední záznamy o podání vysvětlení M. J., žalobkyně a Z. P. ze dne 8. 4. 2012.

Dne 24. 7. 2012 bylo žalobkyni doručeno oznámení o zahájení řízení ve věci přestupku proti občanskému soužití podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) a c) zákona o přestupcích a předvolání k ústnímu jednání nařízenému na den 8. 8. 2012 ve 13:00 hod. Ústní jednání proběhlo za účasti obviněné (žalobkyně) a obviněného M. J. Navrhovatelka Z. P. udělila plnou moc k zastupování M. J. V průběhu ústního jednání došlo mimo jiné k provedení důkazu výpovědí svědkyně H. P.

Dne 8. 8. 2012 bylo vydáno rozhodnutí Městského úřadu Kyjov, Odboru organizačního a právního, č. j. OOP36734/12/505, sp. zn. OOP1927/2012, proti němuž podala žalobkyně včasné odvolání. Dne 17. 12. 2012 bylo vydáno rozhodnutí žalovaného č. j. JMK 121538/2012, sp. zn. S-JMK 121538/2012 OSP, které je předmětem tohoto soudního přezkumu.

V.

Při posouzení věci soud vycházel z následující skutečnosti, úvah a právních závěrů:

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

Soud přezkoumal obě napadená správní rozhodnutí, jakož i řízení předcházející jejich vydání, a to v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 71 odst. 1 a § 75 odst. 1 s.ř.s.).

Předmětná věc byla projednána bez nařízení jednání, neboť byly splněny zákonné podmínky ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s.

Žaloba je důvodná.

V daném případě bylo správním orgánem prvního stupně vedeno společné řízení ve věci přestupku žalobkyně podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, ve věci přestupku žalobkyně podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích a ve věci přestupku M. J. podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích. K námitce žalobkyně, že pro vedení společného řízení nebyly splněny podmínky, neboť nelze spojit řízení, ve kterých jsou odlišní účastníci, soud uvádí, že zákon o přestupcích v ust. § 57 umožňuje projednání přestupků ve společném řízení jednak v případě, že se jeden pachatel dopustí více přestupků, které je příslušný projednávat též správní orgán (ust. § 57 odst. 1), kromě toho se však společné řízení koná rovněž proti všem pachatelům, jejichž přestupky spolu souvisejí a jsou projednávány týmtž orgánem (§ 57 odst. 2). Jelikož je zřejmé, že přestupky žalobkyně s přestupkem M. J. spolu souvisely (časově, místně i věcně), podmínky pro společné řízení podle ust. § 57 odst. 2 zákona o přestupcích byly v daném případě naplněny.

Pokud se jedná o námitku žalobkyně, že Z. P. nemohla mít postavení účastníka řízení při projednávání přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, soud shodně s žalovaným konstatuje, že okruh účastníků je pro účely přestupkového řízení vymezen speciálně a taxativním způsobem v ust. § 72 zákona o přestupcích. Účastníkem řízení je podle tohoto ustanovení obviněný z přestupku, poškozený, pokud jde o projednávání náhrady majetkové škody způsobené přestupkem, vlastník věci, která může být zabráná nebo byla zabráná, v části týkající se zabráná věci, a navrhovatel, na jehož návrh bylo zahájeno řízení o přestupku podle ust. § 68 odst. 1 zákona o přestupcích. V souladu s tímto ustanovením lze konstatovat, že v řízení o přestupku žalobkyně podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, který byl zahájen na návrh Z. P., byli účastníky řízení Z. P. jako navrhovatelka a žalobkyně jako obviněná; v řízení o přestupku žalobkyně podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích byla potom účastnicí řízení žalobkyně jako obviněná. Soud dává za pravdu žalobkyni v tom, že Z. P. neměla postavení účastníka řízení v řízení o přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, tato skutečnost však nic nemění na tom, že byla účastníkem řízení ve společně projednávaném řízení o přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích. K námitce, že pokud měla Z. P. v řízení o přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích postavení navrhovatelky, bylo řízení zahájeno na návrh v rozporu se zákonem, soud uvádí, že na návrh bylo proti žalobkyni zahájeno pouze řízení ve věci přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích a řízení ve věci přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích bylo proti žalobkyni zahájeno z moci úřední na základě oznámení o zahájení řízení. V tomto ohledu tedy soud neshledal ze strany správních orgánů žádné pochybení.

Jako důvodnou však soud shledal námitku žalobkyně, že řízení bylo zatíženo vadou, neboť její manžel měl postavení obviněného, ačkoli jeho přestupek neměl být bez návrhu vůbec projednáván. Podle ust. § 68 odst. 1 zákona o přestupcích, se mimo jiné přestupky podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích spáchané mezi osobami blízkými (ve smyslu ust. § 68 odst. 4 se osobami blízkými rozumí mimo jiné manželé), projednávají na návrh postižené osoby, jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka. Přestupek manžela žalobkyně (M. J.) podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích tedy bylo možné projednat pouze na návrh jeho manželky. Návrh ze strany žalobkyně však nebyl podán a řízení ve věci tohoto přestupku tak bylo zahájeno z moci úřední v rozporu se zákonem. Tímto nezákonným postupem správního orgánu došlo k tomu, že M. J. měl ve společném řízení postavení účastníka řízení, v důsledku čehož mimo jiné nebyl např. povinen v řízení o přestupku žalobkyně vypovídat jako svědek (srov. ust. § 55 odst. 1 správního řádu, podle něhož každý, kdo není účastníkem řízení, je povinen vypovídat jako svědek; musí

vypovídat pravdivě a nic nezamlčet) a žalobkyni nebylo umožněno mu jako svědkovi klást otázky. Postavení účastníků řízení a svědků v řízení je zcela odlišné. Zatímco v případě účastníka řízení (obviněného) není možné požadovat, aby tato osoba musela učinit doznání, resp. aby byla nucena k výpovědi, osoba v postavení svědka je povinna vypovídat pravdivě a nic nezamlčovat (v případě úmyslně podané nepravdivé nebo neúplné svědecké výpovědi by se svědek dopustil přestupku proti pořádku ve státní správě podle ust. § 21 odst. 1 písm. g) zákona o přestupcích). Třebaže v nyní projednávaném případě s ohledem na vzájemné vztahy mezi žalobkyní, jejím manželem M. J. a jeho přítelkyní Z. P. lze mít určité pochybnosti o hodnověrnosti a přesnosti případné svědecké výpovědi M. J. pro účely zjištění skutkového stavu, má soud za to, že zahájení řízení o přestupku proti M. J. z úřední povinnosti, ačkoli bylo možné řízení zahájit pouze na návrh, bylo v daném případě podstatnou vadou řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Ačkoli již toto pochybení by samo o sobě stačilo ke zrušení rozhodnutí obou správních orgánů, soud se zabýval rovněž námitkou, že žalobkyně nebyla v průběhu odvolacího řízení seznámena s vyjádřením M. J. a Z. P., což považuje za významné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem. Soud uvádí, že v ust. § 36 odst. 3 správního řádu je zakotveno právo účastníků řízení vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí (nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.). Toto právo je ústavně garantováno (čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod), ve správním řízení je lze vysledovat i mezi základními zásadami činnosti správních orgánů (§ 4 odst. 4 správního řádu). Zákon nerozvádí, jakým způsobem bude naplněna povinnost správního orgánu umožnit účastníkům řízení vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí, lze však souhlasit s názorem, že pasivní role správního orgánu, tj. že účastníkům řízení nebude bráněno v uplatňování tohoto práva, nebude dostačující (viz Vedral, J. Správní řád. Komentář. Praha: BOVA POLYGON, 2006, s. 266). Správní orgán je povinen účastníky řízení vyzvat, a to dle okolností vhodnou formou, aby se k podkladům rozhodnutí vyjádřili. Co se rozumí „podklady rozhodnutí“, specifikuje ust. § 50 odst. 1 správního řádu, podle něhož podklady rozhodnutí mohou být zejména návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé. V demonstrativním výčtu podkladů pro rozhodnutí jsou zahrnuty ty nejtypičtější, obecně se však jedná o všechny druhy informací, údajů a skutečností, které mohou přispět ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, jak vyžaduje ustanovení § 3 správního řádu.

Jak vyplývá ze správního spisu, správní orgán prvního stupně poté, co mu bylo doručeno odvolání žalobkyně, v souladu s ust. § 86 odst. 2 správního řádu zaslal stejnopis podaného odvolání všem účastníkům, kteří se mohli proti rozhodnutí odvolat (M. J. a Z. P.) a zároveň tyto osoby vyzval, aby se k němu ve lhůtě 7 dnů písemně vyjádřili. Dne 23. 10. 2012 bylo správnímu orgánu prvního stupně doručeno vyjádření M. J. i vyjádření Z. P. Soud nemá pochybnosti o tom, že tato vyjádření je nutné považovat za podklady rozhodnutí odvolacího orgánu ve smyslu ust. § 50 odst. 1 správního řádu. Podle soudu přitom není rozhodné, zda odvolací orgán následně z těchto vyjádření skutečně vycházel nebo zda tato vyjádření podpořila argumentaci žalobkyně či nikoliv. Dne 24. 10. 2012 správní orgán prvního stupně podle ust. § 88 odst. 1 správního řádu postoupil spisový materiál včetně podaných vyjádření odvolacímu správnímu orgánu. Dne 17. 12. 2012 bylo vydáno rozhodnutí

žalovaného, přičemž v mezidobí mezi postoupením spisového materiálu prvostupňovým orgánem odvolacímu orgánu nedošlo ze strany žalovaného vůči žalobkyni k žádnému úkonu.

Soud na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že žalovaný pochybil, pokud v rámci odvolacího řízení nepostupoval podle ust. § 36 odst. 3 správního řádu a nedal žalobkyni před vydáním rozhodnutí možnost, aby se vyjádřila k podkladům rozhodnutí, včetně zaslaných vyjádření ostatních účastníků řízení. Řízení před odvolacím správním orgánem tak bylo v důsledku tohoto pochybení zatíženo procesní vadou spočívající ve zkrácení práva účastníků řízení na vyjádření se ke všem podkladům rozhodnutí.

Podle ust. § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Jak bylo uvedeno výše, správní orgány obou stupňů se dopustily závažného porušení ustanovení o řízení, když jednak bylo v rozporu se zákonem zahájeno řízení o přestupku vůči M. J., v důsledku čehož tato osoba ve společném řízení neměla postavení svědka; a jednak správní orgány nepostupovaly v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu, když žalobkyně nebyla v odvolacím řízení seznámena s kompletním spisovým materiálem. Soud je toho názoru, že tyto vady řízení, kterého se správní orgány dopustily, by mohly mít ve svém důsledku vliv na zákonnost rozhodnutí, a proto soud podle ust. § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. rozhodnutí žalovaného zrušil. S ohledem na důvod zrušení rozhodnutí přistoupil soud rovněž ke zrušení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (§ 78 odst. 3 s.ř.s.). Soud současně vyslovil, že věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Správní orgány budou v dalším řízení vázány právním názorem, který soud v tomto zrušujícím rozsudku vyslovil (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Vzhledem k tomu, že soud zrušil rozhodnutí správních orgánů obou stupňů z procesních důvodů, již nepřezkoumával ostatní žalobní námitky týkající se merita věci.

K namítané nicotnosti výroku II. rozhodnutí žalovaného soud uvádí, že jelikož výrok II. rozhodnutí žalovaného nebyl napaden žalobou, přezkum této části rozhodnutí není předmětem soudního řízení. Z tohoto důvodu se soud touto námitkou nezabýval.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci byla úspěšná žalobkyně, proto má právo na náhradu nákladů řízení. Ze soudního spisu vyplývá, že žalobkyni vznikly důvodně vynaložené náklady za poštovné ve výši 89 Kč (1 doporučená zásilka za 37 Kč, 2 doporučené zásilky po 26 Kč) a cestovné za 3 cesty osobním automobilem z bydliště žalobkyně do bydliště obecného zmocněnce a zpět (najeto 78 km, spotřeba paliva podle předloženého technického průkazu 8,3 l/100 km, tzn. spotřeba 6,474 litrů benzínu). Vzhledem k tomu, že žalobkyně nepředložila doklad o výši výdajů za spotřebovanou pohonnou hmotu, soud vycházel z průměrné ceny pohonných hmot stanovené ust. § 4 písm. a) vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 472/2012 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad, podle něhož výše průměrné ceny za 1 litr pohonné hmoty u automobilového benzínu 95 oktanů činí 36,10 Kč. Na cestovních výdajích soud žalobkyni přiznal částku 234 Kč, celkem

tedy 323 Kč. Tuto částku je žalovaný povinen zaplatit žalobkyni k rukám jejího obecného zmocněnce do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 29. listopadu 2013

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová